

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 ft — kr. ...

Hirdetési díj: Ötásbás petisörét 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több ízbeni hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Milyen kormányt lehet jövőre?

○ Ismét foltozgatják azt a rongyos zászlót, mely a Deákpart tagjainak kezét közt, korántsem dicsőséges harcokban, hanem az ügyetlen zászlótartók esetlen handabandázása miatt szakadozott szét.

Egyik napon Kerkápoly bukott csilagát töröknek ismét felszínre emelni; másik napon Szilágyi megmarasztására tart értekezletet a ház elnöke.

Mindegyik az a párttársaktól távol kellene magát tartania.

Azon urak, kik a bukófélben levő többséget erőszakkal is életben akarják tartani, igen jól tudják, miért teszik ezt? Bizonysan kedves önérdékeiket kívánják továbbra is kielégíteni!

Mind szép dolog az a pajtáskodás, miszerint életet akarnak adni övének, kik már haldokolnak.

Hanem szép az a szerénység is, mely kényszeríthetné az illető tényezőket, hogy erőszakkal ne tolják az ország nyakára a megunt nagyságokat, akiknek működése oly sok bajt, annyi szegényt hozott a hazára.

És szép az a politikai eszélyesség is, miszerint be kellene látniok, hogy a bukás annival borzasztóbb lesz, minél nagyobbak kell lenni a kényszerűségek, melyek elhárítják a törekvészek.

Más emberek, más lélek, más képesség kell már a mai napon az ország megmentésére!

Az elavult rendszer már támaszokkal is alig tartható fenn. Hogyan lehetne azt támaszul használni a haza javára?

Vége is bünhődni kell a többség önzetében elbúduló elemeknek, az elvakult eszevesztett mameluksergeknek, melyek keresztképp nyargalászták a haza megmentésére irányított tervekben, — romlást, pusztulást hagyván maga után.

Fájdalom, hogy bukásuk az ország nyomorának forrásait mind kiáltóbb színekkel tárja szemünk elé!

De mindegy! Jobb ma látni a veszélyt, mint holnap, hogy a megmentés gondjaival foglalkozhassunk.

Több, mint valószínű, hogy a Deákpart eddigi rendszere, eddigi politikája végőrában tengődik; s azt új rendszernek kell követni.

Mit fog ez új rendszer magával hozni? A szomorú tapasztalat okos mérés-kletet kíván a kiadásokban, s bőlcsebb szabadelvűséget az ország intézményeinek megalkotása körül.

A törvényhatóságok tevékenységének köre szükség, hogy tágítsassék, az adóbehajtás, a békebírószék gyakorlása s a szabadabb mozoghatóság, és egyszersmind az önkormányzat megszorított körének kibővítése által.

A főrendi háznak újabb alapokon

szervezése, s ezzel kapcsolatban a demokrácia jogainak kiterjesztése; az erény iránti fogékonyság fölbresztése, s a becsület munkának — anyagi és szellemi téren — kifejllesztése.

A hazais nemzeti érdekek óltalomba, pártfogásba vétele az idegen igényekkel szemben.

Nemzeti ipar és kereskedelmi érdekeink támogatása; gazdasági szükségjeink kielégítése.

Mindenfelett pedig önálló nemzeti bank felállítását, mely társadalmi viszonyaink életreben folytonosság s elevenné tegye a vérkeringést.

Nemzeti véderőnknek kifejllesztése és pedig a közös hadsereg költségjeinek okos lezártásával kapcsolatban.

Ezek azok többi közt, miket az új kormánytól várunk.

Az új kormány irányban törekvése folytán képes lesz a közügyek szerződését is, a 10 év lejártával, önállóságunk javára, a múlt lomtárába tenni.

Amely kormány nem ez irányban fog működni: elsöpri azt a nemzeti közvélemény éles lehellete!

Tehát csak szabadelvű s nemzeti irányú kormányt lehet jövőre!

Az országgyűlési Deákör múlt vasárnap tartott értekezletét sokan és sokat beszéltek; az eredmény az, hogy a párt felkéri a kormányelnököt a további maradásra.

Szilágyi erre csak azt írta, hogy a napokban nyilatkoznék. Sennyei b. nem volt jelen az értekezleten. Sennyei most nem bírja, ha marad is Szilágyi, hanem jövőre fentartja magának a „szabad kezét.” Szomorú volna, ha országgyűlésnek még Sennyeire kellene szorulni.

Az új magyar kölcsön megkötésére óta a külföldi pénzpiacra nagy érdeklődés mutatkozik a magyar kölcsönpapírok iránt, növekedő árfolyam szerint.

Az állam és egyház közti viszonyok rendezése tárgyában az országgyűlésből kiküldendő bizottságba a baloldali kör kijelölt: Boncs Dömét, Gullner Gyulát, Lukó Gézát, Nikolics Sándort, b. Simonyi Lajost, Szentimrei Eleket, Tisza Kálmánt.

A király azzal ünnepli meg 25 éves uralkodása jubileumát, hogy oly érdemrendet veret, melyet az utolsó évtizedben lefolyó háborúk alatt szolgált katonák fognak viselni.

December 2-dika.

December 2-dika ünnepnap Franciaországban. Újra született e napon a császárság. Vér-s könyvvel születte a vas és lőpor.

A hadsereg polgárvértől párologó kezét az ég felé tartva esküdött hűséget az esküszegő bitolónak, e nap óta III. Napoleonnak. A lövések dörgése, a dobok pergése s a zsoldos sereg üvöltése még ekkor elfojtott a vértanúk jéjárt, az árva s özvegyek zokogását, s a rablincsek csörgését; és a trónra lépő nem érezte maró szagát a vérnek, mely friss volt még.

a házasság áldozat a férfiakról s e szerint áru van. Talán igazza volt.

Mióta azonban az elutasítás hírt vette, megváltozott egész lényében. A kedves Nora elvesztése tör volt szívében. És Nora? ...

— Mintegy hét hétig s örömmel tudtatom önnel, asszonyom, hogy a „Liffey”-hajó is velünk fog indulni egyszerre. Már azt hiszem, hogy e hajó nem készül el arra az időre, míg elmegyünk de családtag s én igen örülök e szerencsés körülménynek. E tengereken mindig szerencse az, ha egy kereskedő hajónak társa akad. Így sokkal biztosabban haladhat utjában.

— Mely napon fogunk indulni? — Mához nyolc napra okvetlen indulnom kell. Nagyság jól teszi, ha gyermekeivel még az elutazás előtt való napon a hajóra költözik, hogy ott mindenent rendezhesse.

— Kapitány ur, mit gondol ön, fogjuk-e mi utunkban a „Vészmadár”-t találni? — Kérdé felénk hangon Nora, miáltal fulig elpirult.

— Ha a „Vészmadár” a Mozambique csatornában van, úgy lehet, hogy rátalálunk; ellen esetben nem remélem a találkozást.

— Leányom nagyon vágyik a „Vészmadár”-t megtalálni, mert bátyja e hajón apródokodik. — Jegyzé meg Darcie asszony.

A kis Emma gyanus pillantást vetett néjére, de szerencsére félt a kapitánytól és hallgatott.

E napon 18 évig ünnepelt békóit újból és újból megcsókolva a leigázott nép, mondott üdvöt s hódolatot a törvényhozótest a nemzetgyűlés felosztójának, a népképviselők megszárlójának; és mégis most ...

December 2-dika ünnepnap, grászünnap, a vértanúság egyik nevenapja. ... Franciaországban.

Alkalmi visszpillantások.

— Három közlemény. — III.

(**) Pár évvel menjünk tovább, mint a honnan kiindulunk. Nézzük meg, hogy kezdődött Debreczenben a szabadságharc utáni új, és ma már ünneplé korszak?

1850. január 3-án tartotta Debreczen város tanácsa azon ülést, melyben felolvastatták kerületi főispán, Urai Bálint következő, nagy hangon írt levele.

„Az ausztriai császárság birodalmi alkotmány, mely dicsőségesen uralkodik Ferenccz József császárnak és királynak ő felségének, az összes birodalom minden népére s egyes lakosaira egyiránt kiterjedő atyáskodó jó akaratát tanúsítja, s mely mennyire egy birodalmi kapcsolatba összerögzít, az egyes országok önállóságát és szabad kifejlését is, — a nemzetiségek és vallás szabadságát pedig általános biztosítja, melyet minden honpolgár, mint az emberiség magasztos eszméire alapított, legnagyobb hálával fogadhat, s melyet, mint a társaság fölkellékének, a személy és vagyonbátorság s tulajdonjog szentségének, minden megkülönböztetés nélküli megfelelő intézmény, nemcsak tartozó, de belső ösztönleges kötelezőségünkkel fogva is ünnepélyesen kellünk kihirdetnünk és a nép tudomására juttatnunk, ...

... méltóztatassanak úgy intézkedni, hogy a mult év vésztergetegei elvonultával bedőlött ez új évben, a legközelebbi vasárnapon, a minden honpolgárra egyiránt jétékony határu birodalmi alkotmányt a városra haza nagy természetű reggel leendő kihirdetése után, a város minden válsáru szent egyházában eszárunk és királynak ő felségének s az egész cs. kir. uralkodó ausztriai házért — hálás imát tartassanak.”

Erre határozottak, hogy a város a főispán rendelkezésének, következő vasárnapon, jan. 6-án tesz eleget.

Mielőtt e nagy nap elérkezett volna, jan. 5-én a városba előtti piac téren a Kossuth-bankjegyek megégették; a bujkáló honvédek elfogatása elrendelték. Urai B. pedig meghagyta a tanácsnak, hogy tegyen jelentést: 1., a pártúto hatalom (értsd: magyar kormány) által kinevezett kormánybiztosokról; 2., a vész-törvényesek tagjáról; 3., azon lelkesekről, kik a forradalom, a pártúto elmozdításában különösen részt vettek, és „veszélyes” munkaságot fejtettek ki.

Es másnap nyilvános ülésben felolvastott az a birodalmi alkotmány, melyet Urai B. szerint minden honpolgár legnagyobb hálával fogadhatott, s akkor isteni tisztelettel is tartattak.

Ezzel új korszak „borult” a hazára. No de a többire vessünk most fátóit!

Tanügyi levelek a debreczeni ref. fótanoda köréből.

III. Fótanodánkunk életbe léptetett reformok közül fel kell még említenem a gymnasiumi tanfolyamban a gyorsírás tanítását; ugyanis a gymnasiumi 4-ik és 5-dik osztály növendékeire nézve, kötelező tanfolyamnak mondatott ki; a tanítási órák azonban, oly időben

— A kajütöket most meglehet szemlélni, asszonyom. — mondá a kapitány — ha nagyság nem kíméli meg a fáradságot, úgy személyesen rendezheti el benne málbáját, bár Singleton őrnagy is vállalkozott már erre.

— En barátainkra bízom ezt, — felelé Mrs. Darcie és megnyugsom kapitány ur szíves jóakarataiban. Mit gondol kapitány ur, meddig fog tartani az a Bombay-ig?

— Mintegy hét hétig s örömmel tudtatom önnel, asszonyom, hogy a „Liffey”-hajó is velünk fog indulni egyszerre. Már azt hiszem, hogy e hajó nem készül el arra az időre, míg elmegyünk de családtag s én igen örülök e szerencsés körülménynek. E tengereken mindig szerencse az, ha egy kereskedő hajónak társa akad. Így sokkal biztosabban haladhat utjában.

— Mely napon fogunk indulni? — Mához nyolc napra okvetlen indulnom kell. Nagyság jól teszi, ha gyermekeivel még az elutazás előtt való napon a hajóra költözik, hogy ott mindenent rendezhesse.

— Kapitány ur, mit gondol ön, fogjuk-e mi utunkban a „Vészmadár”-t találni? — Kérdé felénk hangon Nora, miáltal fulig elpirult.

— Ha a „Vészmadár” a Mozambique csatornában van, úgy lehet, hogy rátalálunk; ellen esetben nem remélem a találkozást.

— Leányom nagyon vágyik a „Vészmadár”-t megtalálni, mert bátyja e hajón apródokodik. — Jegyzé meg Darcie asszony.

A kis Emma gyanus pillantást vetett néjére, de szerencsére félt a kapitánytól és hallgatott.

Nora igen félt, hogy kis testvére őt elfogja árulni. Nagy teher esett le szívéből, midőn látta, hogy ez halgat.

Egy hét nagyon gyorsan mulik el, kivált ha azt egy nagyob utra való előkészületekre kell felhasználni.

Darcie asszony és két leánya igen nehezen tudtak megválni barátaiktól. Oly sok éven át laktak együtt s most tán örökre válniok kelle. Mrs. Vaughan alig bírta a kint elviselni, melyet barátóje eltávozta fölött érzett.

O'German kapitány s ennek barátai cifra rigmusokban monákák el panaszaikat Nora „elvéstése” fölött, de Nora csak nevette az névtelenkedő név képeket, úgy hogy ezek is elvették a bucsu alatt. Nora különben sem értett a lamentáláshoz s az erre való hajlamot vagy tetszélgezt kérlelhetlenül ostorozá jöl talált elzeivel.

A szegény őrnagy ezalatt pontosan elvégzett mindent a hajón. Ő nem mutatta ki, mennyire fájt keblében a szív. Hídegen járt kötelesegei után, de — halvány volt, mint a halál.

Darcie asszony azt hitte, hogy a szegény őrnagy beteg és Nora szomorú lett arra, hogy ez így lehet.

Az utolsó nap is megérkezett, végre a család a hajóra szállt.

Nora és az őrnagy egyedül voltak az elfogadó teremben. Szótalan volt mind a kettő, Nora kötélyével törölgette szemét.

— Ön úgy látszik, édes Norám, nem nagyon bírja, hogy itt hagy bennünket. — Szót az őrnagy.

— Oh én bánom. Nekem fáj valóban önökötől megválni.

tartanak, midőn bármely osztálybeli tanuló is részt vehet ezen oktatásban, minden díj nélkül. — A tanítással Nagy Sándor joghallgató a magyar gyorsíró egylet levelező tagja bizatott meg.

Tanítóképezdénk is új lendületet nyert az által, hogy a már régen tervezett gyakorló iskola felállított és állandó tanítóval látott el, megválasztván ez állomásra Kállay István egyik debreczeni leány tanító. — A tanítóképezde névve egészben új korszak kezdődik a jelen tanévvel; a mult évben megválasztott állandó igazgató tanár Jók István most foglalta el állomását, s bekezdőző beszédében hangsúlyozott elvei, melyeket a tanügy téren a tanítóképezde érdekében és ügyében követni ígért, ismert érte, alapos készütsége és buzgalma, egyetértve és közre működve ifjú lelki és nemes törekvéstü tisztársáival, elég kezeséget nyujtának ez intézet felvirágzása felől. — Kimondott az is, hogy a tanítóképezdei tanárok szinte azon jogok élvezetében helyeztetnek, melyeket az iskolai vezetők tanárok az egyházkerületi közgyűlésekre rendes szavazati joggal bíró képviselőt küld; az állandó igazgató tanár pedig, a főiskolai gazdasági választmányának rendes tagja leend.

Mint haladási mozzanatot jelezhetem, hogy jövőre nézve, nem csak az akadémiai, hanem a gymnasiumi és tanítóképezdei tanárok is kötelezetten hivatalk megkezdése alkalmával, székfoglaló beszédek tartására s ezen beszédek időnként, a főiskolai értestvényekben tétetnek majd közé.

Elvileg elfogadta az egyházkerület, a főiskolai gazdasági választmány azon javaslatát is: hogy a mostani szeniori és kontraskribai hivatalok beszünttetvén, állítsassék fel egy új és állandó hivatal, kollegiumi háznagy — quoxtor — vagy titkár néven, megválasztva az állomásra egy becsületes jellemű, értelmi képzettséggel bíró egyén, kinek hivatalos helyisége a főiskola épületében mutatassék ki; és kötelessége legyen az épületre és belakásra való teljes felügyeleten kívül, mindazon irodai teendők vezetését, melyeket most a szenior és kontraskriba teljesítenek; továbbá a vagyoni és gazdasági ügyek is reá bízassanak. — Jelen tanévben azonban, miután a mostani javadalmakkal egybekötött szeniori és kontraskribai hivatal, az illető egyénekre való tekintetből egyszerre megszüntetni, nem lett volna elég méltánván, a főiskolai épületre és belakásra való felügyelet, a meglévő közegek: szenior, kontraskriba, esküfölvételek és gazda segélye és igénybeskülvételek, melyek tanár bizatott meg; s lehetőleg a terhes és nagy felelősséggel járó tisztelet Gellenczi Pál tanár ideiglenesen elvállalja szives volt, hogy okunk van remélni, hogy érte és nemes buzgalma folytán, a rend és tisztaságban is új korszaka nyílik meg a főiskolai épületben. — Különben több czelszerű és nemes irányú intézkedés is tétetett, épen a főiskola épületében belakókra nézve u. m. a kollegiumi folyosók minden fordulási sarkon, valamint az udvar is egy helyen egész éjen át világítattatni fognak egy-egy láng által; a fótanodák eszédek közül egy minden éjen át örögnant viraszt fen, több ízben körutat tevén és szemléltetvén az egész épületben; s a kollegium ajtaja csengettyűvel láttatik el, s telen 9. nyárban 10. órakor bezáratik, a később bejövő tanuló bármikor is bebocsátatnak ugyan, minden azonban bebecsátáskor feljegyeztetnek; nevezik tanuló köteles nyárban 5. telen 6 órakor felkelni, hogy a nyárban 6. telen 7 órakor a kontraskriba vagy az esküfölvételező látogatásakor a lakozba rendbe hozassék; stb. stb. Minden belakást élvező, a gymnasiumi szolgatánulokon kívül a butorok használatát, fagvatás, tisztítás, vízhozás s ilyféle szolgálatokért 6 fot köteles a szeniori hivatalnál fizetni 2 részletben minden félév kezdetével 3 frjtával. — A tanulóktól általviendő ágyműmimiuma is meg van határozva, nevezetesen; 2

lepedő 1 párna 2 párnahéj, 1 ágterítő és 1 paplan vagy pokrocz.

A quastorság felállítására elvileg kimondatván, a főiskolai tanárok bizatott meg terv készíttéssel a jövőre nézve. — Mindenesetre óhajtatandó, hogy a mostani szeniori és kontraskribai hivatal után járó jövedelmek úgy osztassanak be, miszerint évenként bizonyos összeg kitünő eredménnyel végzett hittanszaki tanulóink közül egykettőnek külföldi utjára megtakarítható és kiadható legyen. — Hogy így legalább az annyira nevezetes szeniori hivatal — megszűnésével is a legfőbb cél, hogy t. i. évenként egy két ifjú egyházköz érdekében a külföldi egyetemek meglátogatására anyagilag képesítve legyen, még továbbra s fennmaradjon és valósalást nyerjen.

Szükségesnek tartom jelezni, az egyházkerületnek a főiskolai tanárokat tartozó azon végrészt és intézkedést, hogy miután tapasztaltatott, miszerint a tanárok épen a tanév kezdetén, vagy kevessele annak megkezdése előtt mondanak le hivatalukról, az ily hivatalon távozás következtében pedig a tanári szék betöltetése sokszor lehetetlenül válik, az ideiglenes helyettesítésre nézve is sokféle nehézség adhatja magát elő; hogy az ily lemondásokkal mindenesetre együtt járó hátrányoktól főiskolánkban a tanügy meg legyen óva és kímélve, lemondásukat tartoznak a tanárok, a tanév bevégezése előtt legalább fél évvel a püspöki hivatalhoz beterjesztetni, hogy így a felett tavaszi közzgyűlés mindig határozasson; a később beadott lemondás azon évre nem fogadatik el, s tárgyalása a következő tavaszi közzgyűlésre halasztatik. — Mindenesetre szükség volt e szabály hozatalára, hogy az olynemű zavarok és hátrányok kikülvéttessék, melyeket legközelebb I. S. L. G. és K. K. lemondása fótanodák tanügye körül előidézett.

Ezek azok a legényesebb és jelentékenyebb reformok, melyek fótanodánkban a jelen tanévvel életbe léptetettek, mert már következő levelemben megkísértem röviden vázolni, hogy mire van szükségünk még s mit kívánunk az idők jelei fótanodánk átalakítása érdekében, hogy sürgetőleg megtegyünk!

h. s.

Vidéki élet.

Nagybánya, nov. végén. Jámor utas, ha úgy betávisár alkalmával utad a piacon vezet keresztül, és egy csomó ócska butoradarab, s kómi lim-lom mellett egy jó kinezési magyar embert és két öszbevegyült polgár pillantasz meg, tud meg, hogy azok az adóért lefoglat ingóságok, és az ezt őrzők, a végrehajtó és becsúskók, kik azoknak elárverelését eszközölik.

Szomorú dolog biz az, hogy már az adók csak ily uton lehet s kell behajtani, de ki annak az oka más, mint a kormány, kiszámítás nélküli pazarlásával oda vitte az országot, hogy a folytonos adónelés és minden kigondolható adó kirovása lett szükségessé, melyeket a terméketlen időkkel s kolerával sújtott nép már nem képes fizetni, s mi legfontosabb ebben, az, hogy ki pár ft. adójt sem bírja kifizetni, feles végrehajtási kötségekkel is terheltek, mert hát az állandó végrehajtónak napokint napi díját fizetni kell, de még költésesebbé teszi az, hogy ritka hétt, mikor az adóhivatalba Szatmárról jó diurnummal egy pénzügyi tisztviselő felülvizsgálatot nem tartana. Ez vagy a hivatal iránti bizalmatlanságot, vagy azok képtelenségét jelzi, mindkét esetben adógyűnk szomorú állásáról, s arról gyöz meg minket, hogy itt gyökeres reformról kell mihamarabb a kormányt gondolkodni. — Folyó hó 19-én a városi hatóság és kir. törvényszék a bányászati tisztég kivételével testületileg jelent meg királyi névünnepe alkalmából a róm. kath. egyházból tartott istentiszteleten.

Márton napi országos vásárunk az eladókra igen silányul ütött ki, a pénzühiány igen érezhető volt.

Ismét hosszú szünet állt be. Az őrnagy bánatos arccal tekintett az előtte álló bájos természetű Nora pedig kötevénykét morzsolgató ujjai közt.

— Valóban fáj önnek ez elválás, kedves Nora? — Hálátlan volnék, ha nem úgy volna. Nora nem is gyánít, hogy minden szava az előtte álló férfi szíve mélyéig hat.

A szoba, melyben voltak, csak kétesen volt világítva. — Oh, ez az elválás; ez a bucsu elviselhetlen! — susogó kinteljesen az őrnagy és elfordult.

Nora igen különösnek találta az őrnagy e nyilatkozatát. — E válásnak nem szabad megtörténnie. — Tev utána az őrnagy.

Ismét hosszú szünet következett be s Nora félni kezdett, olyan különösen érezte magát. A lépcsőkhoz verető ajtóhoz közeledett.

Talán azért, hogy az őrnagy észrevette, hogy Nora menekülni akar; egyszerre csak néhány lépést tett a lány felé.

E pillanatban iszonyú dördülés következett be s Nora és az őrnagy, mintha meg lettek volna kötölve, álltak szemben egymással. Közöttük egy gerenda feküdt. A következő percben rémület s jajkiáltások tölték be a léget s a megijedte emberek csoportokban szaladgáltak az utcákon.

Földrengés volt.

(VII-ik rész köv.)

TÁRCZA.

„VÉSZMADÁR.”

— Regény a tengerészleletből, három kötetben. — Írta a „Rockingham” szerzője. Fordította Kompolthy Tivadar.

Elő kötet. — VI. rész.

(20-ik fejeletés.)

Darcie asszony legkevésbé sem sejté, hogy az őrnagy, — ki oly sokszor kérte föl tanácsadásra, midőn az utazást elhátározá, — szerelémény viseltetik leánya iránt. Az őrnagy illemler elpirult maga ilyen szavaira s a szegény őrnagy kétségbe volt esve.

Neki is egy rémlett most, mintha a „Vészmadár” egy hadnagyáról, kit Nora különösen kitüntetett a tengerészlelet közt. Nora ilyenkor elpirult maga ilyen szavaira s a szegény őrnagy kétségbe volt esve.

De a csacska kis Emma sokat beszélt a „Vészmadár” egy hadnagyáról, kit Nora különösen kitüntetett a tengerészlelet közt. Nora ilyenkor elpirult maga ilyen szavaira s a szegény őrnagy kétségbe volt esve.

Neki is egy rémlett most, mintha a „Vészmadár” egy hadnagyáról, kit Nora különösen kitüntetett a tengerészlelet közt. Nora ilyenkor elpirult maga ilyen szavaira s a szegény őrnagy kétségbe volt esve.

Neki egész életén át észbe sem jutott a házasság s most úgy érezte, hogy az egyedüllet megöli. Ha néha ily tervekkel léptek elé ismerőli, akkor rangot vagy pénzt kívánt menyasszonyától. Oly ember volt, ki azt hitte, hogy

G. „a csángó let e hó 7-én emezend. let e hó 3-án ta. a zeneked- k. tód István egy niza és Horgos Elveszett 3300 elfogattak. lakozásra szó- vany Szalontán Bolhakomédia ember ta- közönség jöl alajdonos: Y. POLY beadási szám a ház föld minden zhetni íranta dal nagy- 720. 1-3 száraz varga- estek, hozzá s lackok, tiszta s feketé, sze- paszuly, aszalt- a. fiom jama- er és festék ne- Ferencz kereskedésben a ház alatt. zeni R és z- si raktára. 701 3-10 detés. ványasok, mint szírhé tetetik, b ő Mihály ré- ana. V a r j a s áruleki erejég debreczeni 3024- ejszgett varga- 2 hold 850 □ 0 és 1500 aftra kisértelt 1-80 ár- tat 2 dik határ- vny 18-kán d. u. ában kiküldött áral megtartandó áral alól is el k. melynek 10 nni szándekezők zhez bánat pénz- zletben, és pedig t. a 2dik 3 hó- t. esedékes 6°, s hatóságánál len- zletbe tudatik. áldottál és a te- ár. törvényesek 1873. november tód István, t. egyez. zozat. znetemet nyil- t és jelzáló- ségének, hogy rmánykórmat, re; minden le- s pontosan ki- áilletes eljárás- a fent jelzett osító közönség 1873. nov 19. zózsef s. k.

Időjárásunk félre változott, a havat azonban egy pár napi eső elvitte. Most esős és borús napjaink vannak.

UJDONSÁGOK.

Vörösmári emléke. Míg a természet jövő pénteken Vörösmári Mihály születésének évfordulati emlékére színházunkban előadás tartatik. Színe kerül az ünnepelt emlékü közt.

A Tisza biztosi s jelzőlogóbank a kormánytól megrögzött engedélyt, s ezen úzlet rövid időn meg fog látni. Az életbiztosítások e nem sokkal olcsóbb s az érdeklődőkre nézve jóval kényelmesebb, mint a többi életbiztosítás módzat.

Színház. A dalnok kedvelőire örömhír, hogy holnap, szerdán Erkel operája, Bánk-bán kerül színe. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

A jogászegylet ügylet választmányának költségének ismervén a szegényebb sorsú joghallgatók részére jövedelmező állásokat kívánott, tisztelettel felszólítja a nevelőket tartó t. ez. iskolákat s az inoktató t. ügyvédi urakat, hogy nevelők és inokok iránt a választmány legények szívesek megkeresni, mely is költségük által rendelkezésükre. Debreczen, decz. 2-án. 1873. A választmány nevében Bözserményi Károly, ügyvezetői jegyző.

A szinnyegyleti választmányi ülés — melyről már emlékeztünk — folyó 7-én d. u. 4 órakor fog megtartani a városház kis tanácstermében.

Uj könyv. Dr. Schwarzer Viktor, a debreczeni m. k. gazdasági felsőbb tanintézet derék tanára közelből egy érdekes munkát szaporította a magyar gazdasági szakirodalomra: e munka önálló jelent meg címe: Tanulmány a magyar borkorról. Szerző saját kutatásai nyomán állította össze e művet, mely 23 lapra terjed; a mű bolti ára 25 kr. Ajánljuk a gazdaságat ez ágával foglalkozók figyelmébe.

Meghívás. A Debreczenben megalakítandó „Iparos ifjuság önképző egylete” alakuló közgyűlésére. Tisztelettel fölkérnek a t. iparos ifjak és mesterek, hogy a közhasznú egylet alakuló közgyűlésére f. december hó 7-én, azaz vasárnap d. u. 3 órakor, a piac és Széchenyi-utca sarkán lévő gr. Dégenfeld-féle ház II-ik udvar I. emeletén lévő helyiségbe, mind számbanban megjeleni szíveskedjenek. Debreczen, nov. 30. 1873. Több iparos ifju nevében Szöllösy György.

A meniovak kórosztása régebben decz. 4-ikére történt ki; azonban a miniszteriummal közbejött tárgyalások folytán januárba halasztották el.

A szerbítvisirtásra Debreczen városa az 1868-1870-évi ideig az országok, vásártérek s kertek közének tisztítására 3366 forint, a belső legelőre 13,951 frt 72 kr., a hortobágyi legelőre 9534 frt 12 kr.; összesen 29,851 frt 94 kr-t adott ki. Megjegyzendő, hogy míg az első éven 6809,98 kr-t költött a tisztításra, addig az utolsó éven csak 3366 frt 72 kr-t volt a költség. Ezeken kívül még a magán birtokok, a város bérleti saját és bérleti földjeiken s a rajta és a mellette elvált utakon saját költségükön tartoztak a szerbítvisirtást. A fentebbi kimutatás a földmívelési miniszteriumhoz oly czébből terjesztett fel, hogy miután Debreczen város a szerbítvisirtásban kifejtett buzgalma folytán mintegy 2000 hold földet mentett meg a közgazdasági használatnak; utasították minden törvényhatóság, hogy e veszedelmes növényt saját határán irtassa ki.

A debreczeni kereskedelmi testület f. év és hó 7-én d. e. 10 órakor a kereskedelmi s iparkamara helyiségében (Piacutca és Vecsnyház első emelet) rendkívüli közgyűlést tartand, melyben a testület tagjai, a tárgy fontosságánál fogva, minél teljesebb számban részt venni fölkérnek. Tárgy: a bekebelezési és tagsági díjak szabályozása.

Kisváradutczán nem sokára meggyújtják már a gazlompakait, így ott is világosságra jönnek a sötétség fal. Ideje is már.

A zugikolák ügyéhez. A kádastuczai izraelita zugikolában a tanító egy megvert egy gyermeket, hogy ez még most is azt sánli. És mint halljuk, az a zugikola mégis ott van. S a barompásztorokra termett egyén mégis bitorolja a tanító nevet. Hát a reudorség mire való?

A törvényhatósági bizottság legtöbb adófitetből álló tagjainak (virilisek) névsorát az 1870-ik évi XLII-ik t. czikk alapján minden év végével az igazoló választmány állítja össze s igazítja ki, — s ugyanezen törvény 23 §-a szerint a sorrend megállapításánál az állami, felekezeti, községi és magánüzemek tanárai, a tudományos akadémiák tagjai, a folyóirat és lapszerkesztők, a lelkészek, az ipar és kereskedelmi kamarák bel és kül tagjai, ugy szintén a magyar államban érvényes oklevéllel ellátott: tudorok, ügyvédek, orvosok, mérnökök, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, érdekes és gazdatiszteknek összes egyenes állam-adója kétszeresen számítatik; továbbá a férj vagy atya államadójába a nő, valamint a kiskorú gyermekek államadója is beszámítandó, ha a nőnek vagy a kiskorú gyermekeknek vagyonát kezeli. — Ezekhez képest: felhívtnak a törvényhatósági biztosi tagságra a 23 §-s szerint igénytártók, hogy ha a hivatolt törvényben foglalt s fentebb jelzett kedvezményeket igénybe venni óhajtják, valamint az adóhivatali kimutatásban foglalt legtöbb adófiteteket felszámolani kívánják, e végett a városház kis tanácstermében üléső igazolóválasztmány előtt f. évi decz. hó 20. 21 és 22-ik napjain d. e. 9-12, és d. u. 3-5 óráig, szóval vagy írásban jelentkezzenek, s felszámolásukat terjesztsek elő, illetőleg igazolják, mely jelentkezésre saját személyüket illetőleg a közéletben beszámításuk kedvezményétől ezen egy alkalomra élhetnek. Debreczen, 1873. nov. 25-én

A város törvényhatóságának igazolási választmányának. Csécsy János önkormányzat elnöke által írott „Szarvasmarhatenyésztés” című népszerű és alaposan októktó műve, mint a „Praktikus szarvasmarhatenyésztés” a marhatenyésztés államgazdasági helye, mint egy gazdasági érdeklődő fontossága helye, van kiemelve, s a mellett a gyakorlati útmutató részre különösen ismertekben alapult oktatást tartalmaz, s mint igen hasznos művet ajánljuk honi gazdaságunk figyelmébe.

Az alföldi takarékpénztár 1873. nov. havi forgalmi kimutatása: Bevétel. Maradvány október hóról 17,656.90, visszafizetett váltókról 44,275.34, visszatartott előlegért 11,425. könyvbetétért 10,559.90, igazolvány betétért 100 frt, ércpénzért 80.70, jutalékért 24.55, szelvényekért 12. előleg bevételért 32.60, részvény árfárakért 7. nyomatványért 5.94, kamatokért 2599.46, összesen 86,719.09. Kiadás. Váltókra 33,395.83, előlegre 13,000, visszafizetett betét 7380.96, betéti igazolványra 620, szelvény előlegre 600, visszafizetett 4619.50, ércpénzre 10.60, szelvényért 11.80, fizeti fizetésre 458.33, könyvromadomány 5, előleg bevételért 14.80, kamatért 262.53, összesen 42,344. maradvány 2607.40, összesen 86,719.09.

Találattól két nagy kulcs: az illető tulajdonos átveheti a városházánál Jenői István alkalmintól.

Hibaigazítás. A „Debreczen” 233 számában megjelent szatmári levélben következő sajtóhibák fordultak elő: versenyző helyett olv: versengő; érdeketlen helyett: érzéketlen; nyelvelők helyett: növényelők; Pest: Lloyd című Extrablatt helyett: Pest: Lloyd, és az Extrablatt: ne kérd! helyett: ne kérd!

Vasári járok. Érdekben följelentjük a törökszentmiklósi előjáróságnak hozzáknak intézett ama írtatást, melyszerint a koleravész miatt július hóról elmaradt országos vásár f. decz. hó 14 és 15-ik napjain fog ott megtartatni.

Bazine póre.

(Távirati tudósítás.)

Trianon, nov. 30. Laveancongell tábornok kijelenti, hogy ő nem hajnta végre azon parancsot, hogy a zászlók a fegyvertárból viassenek, miután azt méltatlannak, gyalázatosnak találta. Ő megparancsolta, hogy a zászlók előtt tétessék meg az illő tisztelet és azok azután égettessek meg. — Nem akartam — mond a tónk — hogy a zászlók, melyek diadalra vezettek, a fegyvertárba küldessenek, mint a vén ló a pecsétrek. E nyilatkozat énkig izgalmat keltett, a tónk a tereből kimenet, tetszéssel üdvözöltetett. Jamningros tábornok kijelenti, hogy ő az első zúv-ezred zászlaját darabokra vágatta és szétosztotta a katonák közt. Lapasst tónk azt mondja, hogy ő is elégette a zászlókat és 5000 embere élen kirohamást akart tenni; de Bazine azt mondta, hogy nem szabad ilyen mezező dolgot vállalkozni és le kell mondani a személyes tervekrol. Holnap a tanuk vallatása be fog fejezteni.

ORSZÁGGYÜLÉS

(decz. 1.)

Elnök Bittó. Elnök jelentést tesz a királyi üdvözölt kiadtság eljárájáról.

Kosztics Lázár véglegesen képviselővé igazoltatik. Remete G. feleletet két a minisztertel az iránt, hogy 6 10 hóval eszlott interpelláció a katonaságnak Zalamegyében elkövetett garázdaság iránt s a miniszter erre mindelődig nem válaszolt.

Almásy a kormányor enyhítése czéjjából 25 tagból álló bizottságot kér szervezetni, mely ez ügyben a szükséges lépéseket megtenné.

Szögyényi L. jelenti, hogy Babes Vincze, fehértemplomi képviselő igazoltatik.

A Rákóczy-hamvak hazaszállításá iránt beérkezett kérvényeket a ház a miniszteriumnak ajánlja kiadatni.

Megválasztott, ezután ama bizottság, mely az egyház és állam viszonyait fogja rendezni.

Azután a bankfiatban benyújtott kérvények alkalmából Horn Ede egy szép indoklás kíséretében indítványt nyújtott be, hogy a kormány december végéig adjon jelentést a háznak. E javaslat — különösen miután Horn bekegyezésével oda módosítá, hogy jamar végre vizsgálhatók legyenek a határidő — a házban nagy vizsgálhatott. Ellene szolt a miniszterium és Csengery; mellette Möriz Pál és Tisza.

A miniszterelnök a ház szabályokra hivatkozva tárgyalhatatlannak mondta Horn indítványát, a mely felfogásnak lehetetlen volt azonban Simonyi Ernő és Péchy Tamás dicseretesen kimutatják. Szolt még Tóth Vilmos és Zsedényi is Horn ellen, mire a kérdés föltétve, a többség Horn indítványát mellette. Ezzel az ülés fél egykor véget ért.

Ülés után az inkompatibilitás ügyében küldött bizottság alakult meg.

Fővárosi értesítő.

Tóth Kálmánnak dec. 8-án este fogják a hölgyek átadni az ezüst koszorút nevelészetes irói pályája megtisztelésül a „Hungaria” dísztermében. A banquetet táncz fogja követni. Az ünnepnyire meghívók küldettek szét. Egy teríték ára 3 ft.

Neville, amerikai színész hazánkba, a budapesti színházban közelebb fellépett „Othello”-ban, a czimsergében. A lapok elragadtattal irnak e tengerentúli művész jatekiról. Alakításán meglátszik a realiztus irány; a szenvedélyeket a maguk meztelenségében adja, mi sokkal iposansabb hatású teszi jatekait.

KÖZGAZDASÁG.

Debreczen, decz. 2. Ma úgy, mint tegnap, piacunk terménybehozatalát leginkább tengeri képezte. Kevés volt ugyan az általános szállítmány, de különösen kevés volt a kenyérnyernek való buza és rozs. A mi kevés e fajtából behozott, lehető emelkedett árán kelt el. — habár az osztály, melyhez ezek tartoztak, a legcsekélyebbnék nevezhető. Az

árak így váltakoztak: tiszta buza 12.60—13.40 kr. kétszeres 9.80—11.80 kr. rozs 9.20—8.0 kr. árpa 3.10—4.0 kr. zab 3.40—6.0 kr. tengeri 6.80—7.20 kr. csos tengeri 2.10—2.0 kr. zsák kolompér 1.60—8.0 kr.

Előfizetési árak: Helyben es postán köldve: Egy évre 10 frt — kr. 1/2 évre 2 frt 50 Ft. Előfizetési pénz s minden köldemény Főpiaz. Vecsnyház földsz. a szerkesztőségbe bérmentve küldendő. Előfizetheti helyben: Telegr. K. Lajos könyvkereskedésben s a szerkesztőségnél. — Egyéb a postahivatalok utján.

Nyilatkozat.

Czukorgyári HIRDETMÉNY.

A debreczeni czukorgyár részvényirtársulat t. ez. részvényesei tisztelettel felkérnek, miszerint a részvénytöke 10 %-ját azaz:

20 frt minden részvény után 1873. december 15-ig, vagy a debreczeni kereskedelmi s iparkamránál, vagy a gyári pénztárnál, vagy pedig es. k. szab. morvaországi kereskedelmi s iparkamránál befizetni sziveskedjenek.

A közzétett határidő nem teljesített befizetésnél az alapszabályok 14-ik §-ának következményei alkalmazásba hozatnak. *)

A teljesített befizetést az illető bank vagy a gyári pénztár az ideiglenes elismervényekben igazolozandja. Debreczen, 1873. szept. 11.

Az igazgató választmány.

*) 14 §. Azon részvényes, ki a meghatározott befizetést a közhírré tett határidő alatt teljesíteni elmulasztja, 6% késedelmi kamatot tartozik fizetni.

Ha a megállapított fizetési részlet és késedelmi kamat, a befizetésre kitűzött határidőn túl 45 nap alatt nem teljesítették: a tartásult jogositva van a már teljesített részletfizetést a tartásult pénztár javára fordítani, az illető ideiglenes elismervényeket érvényteleneknek nyilvánítni, azok helyett más illyenmi jegyeket kibocsátani s mindazt hirlapok utján közhírré tethetni. 727 1-3

Eladó ház és kaszáló.

Vargautczán, 2259-dik számú ház (a kath. templom mellett) — és a halápon lévő 30 b o g l y á s k a s z á l ó ó r o k á r o n e l a d ó. Értekezhetni föléle a fent nevezett házban lakó örökösökkel. 717 3-3

H I R D E T É S E K.

Mentze A. H. első családi varrógépei és zongora-raktárát. Debreczenben, Széchenyiutczán 1813. szám alatt.)

Arverési hirdetés. A debreczeni kir. törvényszéknek 1873. szám alatt kelt végzése folytán közzé tétetik. — miszerint Fölk József részére Tornyay Ferenc és Tornyay Ferencné ellen 1868. évi január 14-én vezetett végrehajtás alkalmával 1000 frt követelés és járuléka erejéig felül foglalt, 3142 frt 65 kr-ra becsült — kávéházi szerelvénnyek s különbözőféle butorokból álló ingóságok f. évi deczember hó 10-én d. e. 9 órakor piaczu. Tornaféle kávéházi helyiségben megtartandó nyilvános árverésen azonnali készpénz fizetés mellett elfognak adatni. Debreczen, 1873. nov. 22. Kovács József, kir. végrehajtó. 723 1-3

Tiszavidéki és Arad-temesvári VASUT. 1873. évi november hó 16-tól kezdve további intézkedésig.

Table with 4 columns: I. Bécsből és Pestről Kassa felé, II. Bécsből és Pestről Arad és Temesvár felé, III. Bécsből és Pestről Nagyvárad felé, IV. Kassáról Pest és Bécs felé, V. Temesvárról Aradról Pest és Bécs felé, VI. Nagyváradról Pest és Bécs felé.

Nyilatkozat.

Alant írottak ezenel hálás köszönetünket nyilvánítjuk a „Tisza biztosi és jelzőlogóbank” győri vezérügynökségének, hogy az ezen banknál biztositott, és titlángok martalékaivá lett házaink értékét a legnagyobb meglegedésünkre gyorsan és pontosan kifizette.

Ugyanezért ezen bankot lovagias eljárásért a biztosi közönségnek ajánlani kedves kötelességünknek ismerjük. Kelt Németiben, 1873. okt hó 25.

A község nevében: Elöttünk: Bereczky János s. k. Lukácsy Ferenc s. k. közbirt. igazgató. bíró, Kuczora Ferenc, névnia; Sárosy József s. k. Bereczky János s. k. Bédi József s. k. Kuti Mihály s. k. mint károsultak. 713 3-3

Házutáni föld bérbeadási hirdetemény.

A miklóstuczai 1926. szám a. ház után eső onodói 2 nyilasnyi föld minden érten bérbe kiadó. — Értekezhetni iránta tulajdonos Reiss Dáviddal nagy-ujtuczán 1706. sz. a. 720 2-3

Kiadó bolt és lak.

Piacutczán 2137-ik szám alatti háznál 1 bolt és lakás 1874. január 1-sőtől fogva kiadó. Értekezhetni Szent-anna utczán 2540. sz. a. Nánassy Ferenczel. 682 3-3

Arverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék f. e. augusztus 3. 10440. és 10441. V. számok alatt kelt meghívására s a budapesti kir. kereskedelmi s váltó törvényszék 80633 és 80635 számok alatti megkeresése következtében Eiben s chücz Sándor javára Eiben s chücz D. budapesti ruha kereskedő ellen, két rendbeli összesen 12805 frt. s járú kai erejéig biztositási végrehajtás folytán fel foglalt, s 2065 ft 25 kr-ra becsült téli, tavaszi, és őszi férfi kész ruhakból álló ingóságok f. é. november hó 24-én d. e. 9 órakor, a kelt végzés folytán árverésen előadandók, melynek Széchenyiutczá végén Feichl Filöp házánál lévő raktárban leendő eszközlésére határidőül f. é. deczember hó 8-ik napjának d. e. 10 óráig kitűzött.

Melyhez a venni szándékozók ezenel oly kijelentéssel hivatnak meg, hogy az említt ingóságok amer árverésen becsáron is alól készpénz fizetés mellett eladatni fognak. Kelt Debreczenben 1873. november hó 28-ik napján. Vetéssy Mihály, bíró. végrehajtó. 724 1-3

Debreczen, 1873. nov. 2. rény. társ. könyvnyomdájában.

TÁRCZA.

„VÉSZMADÁR”

Regény a tengerésleletről, három kötet. Irta a „Rockingham” szerkesztője Fordította Kompolthy Tivadár.

Előkö. kötet. — VII. rész. (21-ik folytatás.)

Nora néhány percet alatt visszat lejelentését s a szoba nyitva hagyott elmentek. Az órnagyallan anyiban ródott, hogy tudta, miszerint esze s hűtől okvetlen megemelt magat. Az egész család nem sokára e s miután nem volt tandos a házban kimenekültek az utcára s innen a kásmekok kertébe, miután épületek állán nem lett volna tandos. Mai világban a földregész már totta a ritkaságok közé. Egy utazón zette be naplójába e tüneményt: „Földregész, mint rendesen.” A Capon meg talán sohasem volt s ezért a földön nőtt.

Mrs. Darcie s leányai, valamint ban-család részére az ismerősök sátek egy nyit helyen. A házbartók.